

EESTI
KAUBANDUS-
TÖÖSTUSKODA

Nr 3 • 12. veebruar 2008

TEATAJA

Eesti Kaubandus-Tööstuskoja häälekandja, asutatud 1925. aastal

Estonian Export Directory

Juba kolmeteistkümne korda on ilmunud "Estonian Export Directory". See praktiline töövahend sisaldab enam kui 1200 Eesti ettevõtte andmeid, kes soovivad oma kaupu ja teenuseid välisriikidele viia ja mujalt maailmast partnereid leida. Mahukas väljaanne tutvustab Eestit mujal maailmas, sest lisaks ettevõtete kataloogile sisaldab see ka üldinfot Eesti majanduse kohta, statistikat ning huvitavat ja kasulikku materjali neile, kes soovivad Eestis ettevõtet alustada. Kogu see teave on raamatus inglise, saksa ja prantsuse keeles. Väljaandesse on avapöördumise kirjutanud EV peaminister Andrus Ansip. Väljaanne saab olema ka CD-l ning Internetis www.estonianexport.ee.

Lisainfo väljaande kohta:

Piret Salmistu • Tel: 646 0244 • E-post: piret@koda.ee
Koostööpartner: InfoAtlas AS • Tel: 626 6988

ESTONIAN EXPORTERS & IMPORTERS • EXPORTATEURS & IMPORTATEURS ESTONIENS • EXPORTEURS & IMPORTEURS ESTLANDS

DISCOVER BUSINESS OPPORTUNITIES
IN ESTONIA

ENGLISH
FRANCE
DEUTSCH

EESTI
90th ANNIVERSARY of the REPUBLIC of ESTONIA

TÄNA LEHES:

20 koostööpakkumist

25 riigihanketeadet

Palju uusi üritusi!

Juhtkiri

Seadusandlus

Innovatsioon

Liikmeküsimus

Kaubanduskojas avati Euroopa ettevõtlusvõrgustik

Tsiviilkohtumenetluse muudatused puudutavad iga äriühingut

Ettepanekud töölepinguseaduse eelnõu kohta

Uuendustest moemaailmas

Mida peate innovatsiooniks ja kuidas seda rakendate?

LOGISTIKA JA OSTUJUHTIMISE TREENINGUD 2008 KEVAD

- 05 - 06 марта **БАЗОВЫЙ ТРЕНИНГ ПО ЛОГИСТИКЕ „ПРАКТИК ЗА ДВА ДНЯ“**
Инструктор Сергей Слепухов
Место Отель Euroopa, Таллинн
- 05.-06. märts **SENSEI VENEKEELNE LOGISTIKA BAASTREENING “KAHE PÄEVAGA TEGIJAKS!”**
Instruktor Sergei Slepuhhov
Koht Hotell Euroopa, Tallinn
- 12.-13. märts **SENSEI STRATEEGILISE OSTUJUHTIMISE TREENING**
Instruktor Emöke Sogenbits
Koht Hotell Euroopa, Tallinn
- 19.-20. märts **SENSEI LOGISTIKA BAASTREENING “KAHE PÄEVAGA TEGIJAKS!”**
Instruktor Illimar Paul
Koht Hotell Euroopa, Tallinn
- 02.-03. aprill **SENSEI NÕUDLUSE PROGNOOSIMISE TEHNIKATE TREENING**
Instruktor Priit Vöhandu
Koht Hotell Euroopa, Tallinn
- 09.-10. aprill **SENSEI LOGISTIKATREENING II:
“ETTEVÖTTE LOGISTIKASÜSTEEMI AUDIT JA MUUDATUSTE JUHTIMINE”**
Instruktor Illimar Paul
Koht Hotell Euroopa, Tallinn
- 16.-17. aprill **SENSEI TAKTIKALISE OSTUJUHTIMISE TREENING**
Instruktor Veronika Merilo
Koht Hotell Euroopa, Tallinn
- 28.-29. mai **SENSEI SCOR LAAGER 2008**
Instruktor Illimar Paul
Koht Scandic Rannahotell, Pärnu
- 11.-12. juuni **SENSEI PABERIVABA LAO RAJAMISE VÄLJASÕIDUÕPPUS 2008**
InstruktorID Aivar Proos ja Illimar Paul
Koht Hotell Euroopa, Tallinn ja RFIDLab, Helsingi

Treeningute tutvustused, detailed programmid ja osalustingimused leiate kodulehelt www.sensei.ee

Registreerumine:

Internetis www.sensei.ee või e-postiga sensei@sensei.ee või telefoni teel +372 50 999 00

MERIKE KOMPUS

Teenuste direktor

Enterprise Europe Network – toetus ja nõuanne ettevõtjale käeulatuses

31. jaanuaril avati Kaubanduskojas Euroopa Komisjoni võrgustik Enterprise Europe, mis toetab Euroopa ühtset väike- ja keskmise suurusega ettevõtlust (VKE). See on suurim omataoline Euroopa Komisjoni poolt kaasfinantseeritud infovõrk, mille eesmärk on parandada väike- ja keskmise suurusega ettevõtete innovatiivset suutlikkust ja konkurentsi ning ekspordivõimet.

LÜHIDALT

Kaubanduskojas avati Euroopa Komisjoni võrgustik Enterprise Europe, mis toetab Euroopa ühtset väike- ja keskmise suurusega ettevõtlust (VKE). Infovõrgustiku eesmärk on parandada väike- ja keskmise suurusega ettevõtete innovatiivset suutlikkust ja konkurentsi ning ekspordivõimet.

•••

Aidatakse leida partnereid tehnoloogilise arendustegevuse alal, laiendada välisurgudele, jagatakse informatsiooni eurotoetuste jm kohta. Uus võrgustik liidab seni eraldi tegutsenud euroinfo- ja innovatsioonikeskuste võrgustikud, vähendades bürokraatiat ja saades kasu eri võrgustikes osalenud asutuste kompetentside sünergiast).

•••

Lisainfo:
MERIKE KOMPUS
Tel: 646 0255
E-post: merike@koda.ee

Euroopa Komisjoni ettevõtluse ja tööstuse peadirektoraadi VKEdede konkrentsivõime edendamise direktoraadi direktor Maive Rute (pildil) on juhtinud uue võrgustiku väljatöötamist ja käivitamist. Ta andis avaüritusel ülevaate võrgustiku kontseptsioonist ja selle pakutavatest teenustest.

Võrgustik Enterprise Europe ühendab ligikaudu 500 ettevõtlust toetavat organisatsiooni ja asutust nii Euroopa Liidu liikmesriikides kui ka muudes riikides. Võrgustik pakub ettevõtjatele n-ö "one-stop-shop"-teenuseid. Näiteks aidatakse leida partnereid tehnoloogilise arendustegevuse alal, laiendada

välisurgudele, jagatakse informatsiooni eurotoetuste jm kohta. Uus võrgustik liidab seni eraldi tegutsenud euroinfo- ja innovatsioonikeskuste võrgustikud, vähendades bürokraatiat ja saades kasu eri võrgustikes osalenud asutuste kompetentside sünergiast.

Eesti uue võrgustiku koordinaator on Eesti Kaubandus-Tööstuskoda ja võrgustikku kuuluvad:

- Eesti Kaubandus-Tööstuskoda,
- Tartu Teaduspark,
- Tehnopol (Tallinna Tehnoloogiapargi Arendamise Sihtasutus),
- Invent Baltics OÜ,

- B.I.A. OÜ (Baltic Innovation Agency),
- Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus.

Need asutused pakuvad oma igapäevatoos VKEdede mitmesuguseid ettevõtlusega seotud teenuseid:

- partneriotsing VKEdele nii Eestis kui ka võrgustiku sees;
- nõu ja abi uute toodete arendamisel, turgude leidmisel ja ELi toetusmeetmete tutvustamine;
- nõuanded intellektuaalomandi kaitse, standardite ja ELi seadusandluse kohta;
- infovahetus ja tagasiside ELi otsustajate ja ettevõtjate vahel.

Kui te vajate loetletud teenuseid, siis ärge kõhelge meie ja teiste eelnimetatud asutuste poole pöördumast.

SISUKORD

Juhtkiri Enterprise Europe Network – toetus ja nõuanne ettevõtjale käeulatuses	3
Seadusandlus Tsiiviilkohtumenetluse muudatused puudutavad iga äriühingut Ettepanekud töölepinguseaduse eelnou kohta ehk millele ollakse vastu	5 7
Innovatsiooniveerg Uuendustest moemaailmas	9
Liikmeküsimus Mida peate innovatsiooniks ja kas/kuidas seda oma ettevõttes rakendate? Koja gallupid	10 11
Pangandus SEPA – mida see tähendab Euroopa Liidus arveldavale ettevõttele?	12
Rahvusvahelised üritused	13
Riigihanketeated	16
Koostööpakkumised	17
Juubilarid	17
Koolitus	18

KALENDER VEEBRUAR – MÄRTS

18. veebruar	Seminar „Go East“ masinatööstusettevõtjale (Hiina messid 2008) Kaubanduskojas (Toom-Kooli 17, Tallinn) Liis Liivoja • Tel: 644 3859 • E-post: liis@koda.ee
27. veebruar	Seminar „Tööõiguse aktuaalseid küsimusi“ Kaubanduskojas (Toom-Kooli 17, Tallinn) Kati Krass • Tel: 443 0989 • E-post: kati@koda.ee
28. veebruar	Töömess Rahvusraamatukogus (Tõnismägi 2, Tallinn) Liina Pello • Tel: 646 0244 • E-post: liina.pello@koda.ee
4.–5. märts	Keskkonnatehnoloogiakohtumised ehitusmessil „Sejem Dom 2008“ Sloveenias Lea Aasamaa • Tel: 644 8079 • E-post: lea@koda.ee
4.–6. märts	Rahvusvaheline energiasäästlikkuse ja taastuva energia alane kontaktkohtumiste mess PAVE Wels 2008 Austrias Liina Pello • Tel: 646 0244 • E-post: liina.pello@koda.ee
5. märts	Seminar Pärnus „Mida pidada silmas äriühingute juhtimisel?“ Tartu Ülikooli Pärnu kolledžis (Ringi 35, Pärnu) Kati Krass • Tel: 443 0989 • E-post: kati@koda.ee
5.–6. märts	Kontaktkohtumised turismimesil ITB Berliinis Liina Lainen • Tel: 646 0255 • E-post: liina@koda.ee
19. märts	Seminar Tartus „Praktilisel riigihangetest“ Hotelli Kantri konverentsikeskuses (Riia 195, Tartu) Lea Aasamaa • Tel: 644 8079 • E-post: lea@koda.ee
25. märts	Seminar „2007. majandusaasta aruande koostamine“ Kaubanduskojas (Toom-Kooli 17, Tallinn) Kati Krass • Tel: 443 0989 • E-post: kati@koda.ee

KAUBANDUSKODA

Eesti Kaubandus-Tööstuskoda • Toom-Kooli 17, 10130 Tallinn

Tel: 646 0244 • Faks: 646 0245 • E-post: koda@koda.ee • www.koda.ee

Teenuste osakond

Tel: 644 3067 • konsultatsioon • päritoluserтификаadid • ATA-Carnet • tollikonsultatsioonid

Tel: 646 0255 • äridelegatsioonid • messid • kontaktpäevad

Tel: 644 3859 • Kölni messid • Tel: 646 0254 • Stockholmli messid

Tel: 646 0255 • koostööpakkumised • raamatukogu

Politiikakujundamise- ja õigusosakond

Tel: 646 0244 • konsultatsioon • majanduspoliitiline tegevus

Turundus- ja liikmesuhete osakond

Tel: 646 0244 • liikmeks astumine • liikmesuhetud • Teataja • avalikud suhted • Tel: 644 4368

Raamatupidamine

Tel: 644 1897

Kaubanduskoja Tartu esindus

Pikk tn 14, 51013 Tartu • Tel: 744 2196

Kaubanduskoja Pärnu esindus

Ringi 35, 80010 Pärnu • Tel: 443 0989

Kaubanduskoja Kuressaare esindus

Tallinna 16, 93811 Kuressaare • Tel: 452 4757

Kaubanduskoja Jõhvi esindus

Pargi 27-203, 41537 Jõhvi • Tel: 337 4950

REET TEDER
Politiikadirektor

Tsiviilkohtumenetluse muudatused puudutavad iga äriühingut

Justiitsministeeriumis on valminud, kooskõlastusringi läbinud ja Valitsusele esitatud tsiviilkohtumenetluse seaduse muudatused. Üldreeglina jäävad menetlusseadused ja nendes tehtavad muudatused ettevõtjate igapäevategevuse seisukohast mõnevõrra kaugeks. Tavaliselt osutuvad need tarvilikuks siis, kui ollakse sunnitud ise hagiga kohtusse pöörduma või protsessis osalema.

LÜHIDALT

Tsiviilkohtumenetluse seaduse muudatustega lihtsustatakse dokumentide kätetoimetamist, aga ka reguleeritakse üksikasjalikult, kellele ja kuidas kohtult saadetud dokumente üle anda tuleb, et need loetaks kätte antuks. Menetlusdokumendi võib kätte toimetada lihtkirjana või faksi teel. Kirjale või faksile peab olema lisatud teatis, et menetlusdokumendi kättesaamise kinnitus tuleb viivitamata kohtule tagastada, ning märgitud peavad olema saatja ja saaja nimi ja aadress ning dokumendi edastanud kohtuametniku nimi. Samuti võib menetlusdokumendi kätte toimetada elektrooniliselt saaja üldiselt teada või kohtule teatavaks tehtud elektronpostiaadressil.

•••

Elektroonilisele menetlusele üleminekul koondatakse maksekäsu kiirmenetluse asjade menetlemine Pärnu Maakohtu Haapsalu kohtumajja.

Praeguse muutmise käigus, mis iseenesest on küll mahukas, aga enamjaolt suunatud menetluse parandamisele ja mõningasele lihtsustamisele, puudutavad paar sätet aga kõiki äriühinguid. Neist lähemalt allpool. Esialgu veel paar sõna eelnõu kohta üldiselt. Eelnõu on koostatud eelkõige järgmistest eesmärkidest lähtudes:

- muuta menetlusdokumentide kätetoimetamine kiiremaks ja efektiivsemaks, seeläbi muutub kiiremaks kogu menetlus;
- muuta menetlusabi, mh riigi õigusabi vähekindlustatud isikutele kättesaadavamaks;
- lihtsustada väikenõuete menetlusreegleid;
- laiendada piiratud teovõimega isikute õigusi;
- suurendada riigi vastutust inimestele tekitatud kahju eest;
- lihtsustada ebaprofessionaalsete esindajate ja nõustajate eemaldamist menetlusest;
- seada sisse kohtu järelevalve tema määratud isikute üle (nt likvideerijad);

- muuta mitmeid naabrusvaidlusi (nt avalikule teele juurdepääsu asjad) odavamaks ja kiiremaks.

KOHTUTEL ON TULEVIKUS LIHTSAM DOKUMENTE KÄTTE TOIMETADA

Muudatused, mis puudutavad kõiki äriühinguid ja millega seoses muudetakse ka äriseadustikku, seonduvadki menetlusdokumentide kätetoimetamisega. Praegu on üks protsesside venimise põhjustest see, et osapool, kes ei taha kohtuga suhelda, lihtviisil hoidub menetlusdokumentide vas-

Praegu on üks protsesside venimise põhjustest see, et osapool, kes ei taha kohtuga suhelda, lihtviisil hoidub menetlusdokumentide vastuvõtmisest.

tuvõtmisest. Seaduse nõuetele vastava protsessi läbiviimine aga eeldab kõikvõimalike dokumentide ja teadete kätetoimetamist õigele isikule. Muudatustega dokumentide kätetoimetamist ühelt poolt lihtsustatakse, teiselt poolt aga reguleeritakse üksikasjalikult, kellele, kuidas ja millisel viisil kohtult saadetud dokumente üle anda tuleb, et need loetaks kätte antuks.

Muu hulgas nähakse ette, et menetlusdokumendi võib kätte toimetada lihtkirjana või faksi teel. Sel puhul peab kirjale või faksile olema lisatud teatis, et menetlusdokumendi kättesaamise kinnitus tuleb viivitamata kohtule tagastada. Neile peavad olema märgitud saatja ja saaja nimi ja aadress ning dokumendi edastanud kohtuametniku nimi. Samuti võib menetlusdokumendi kätte toimetada elektrooniliselt saaja üldiselt teada või kohtule teatavaks tehtud elektronpostiaadressil. Kohtule edastatud või kohtu koostatud elektroonilised dokumendid toimetatakse menetlusosalistele kätte elektronposti teel. Seda ei tehta, kui elektrooniline edastamine ei ole eeldatavasti võimalik või kui menetlusosaline ei saa eeldatavasti elektroonilise dokumendi sisuga tutvuda või seda välja trükkida.

Advokaadile, notarile, kohtutäiturile, pankrotihaldurile ja riigi- või kohaliku omavalitsuse asutusele võib menetlusdokumendi muul viisil kui elektrooniliselt kätte toimetada üksnes mõjuval põhjusel. Faksi teel edastatakse dokumendi kinnitamata ära kiri. Menetlusdokumendi elektroonilise kättetoimetamise korral võib dokumendi edastada seda digitaal-

Eraldi reguleeritakse eelnõus võimalust toimetada menetlusdokument kätte isiku tööandjale, maja haldajale vm isikule.

allkirjastamata, samuti võib edastada dokumendi kinnitamata ära kirja. Originaalis paberil allkirjastatud dokumendist edastatakse elektrooniliselt skannitud ära kiri. Menetlusosalise taotlusel edastatakse talle dokument võimaluse korral digitaalallkirjastatuna.

Eraldi reguleeritakse võimalust toimetada menetlusdokument kätte isiku tööandjale, maja haldajale vm isikule. Seadus näeb nüüd sõnaselgelt ette, et menetlusdokumendi võib saaja asemel toimetada

kätte seda kortermaja haldavale korteriühistule, kus saaja elu- või äriruum asub, või kaasomandi eseme valitsejale või saaja üürileandjale. Menetlusdokumendi võib saata ka saaja tööandjale või muule isikule, kellele saaja osutab lepingu alusel teenuseid.

Füüsilisest isikust ettevõtjale, eraõiguslikule juriidilisele isikule ja välismaa äriühingu filiaalile loetakse menetlusdokument kätte toimetatuks ka juhul, kui see on kätte toimetatud menetlusdokumentide vastuvõtmiseks volitatud isikule, kes on kantud äriregistrisse või mittetulundusühingute ja sihtasutuste registrisse.

Sellega seoses täiendatakse ka äriseadustikku. Sellele lisatakse uus paragrahv § 631 „Menetlusdokumentide kättesaamiseks pädev isik“: *Ettevõtja, muu hulgas välismaa äriühingu filiaal, võib lisaks oma aadressile esitada registripidajale ühe isiku Eesti aadressi, millele saab sellele isikule kätte toimetada ettevõtja menetlusdokumente. Kolmandate isikute suhtes kehtib nimetatud isiku õigus võtta ettevõtja*

nimel vastu ettevõtja menetlusdokumente vastavalt käesoleva seadustiku § 34 lõikes 2 sätestatule.

Selle teemalõigu kokkuvõtteks saab öelda, et kohtutele antud suuremad õigused ja paremad võimalused dokumente kätte toimetada. Ettevõtjate endi huvides on aga hoolitseda selle eest, et nende nimele saadetud dokumendid tõepoolest nendeni jõuavad.

MUUDETAKSE KA MAKSEKÄSU KIIRMENETLUSE ASJADE KOHTUALLUVUUST

Tsiviilkohtumenetluste muudatuste juures tasub tähele panna, et muudetakse ka maksekäsu kiirmenetluse asjade kohtualluvust. Praegu lahendavad maksekäsu kiirmenetluse asju neli Eesti maakohut. Valdavalt esitatakse maksekäsu kiirmenetluse avaldusi kohtule ikka harjunud viisil ehk paberkandjal. Eeldatavalt 2008. aasta teises pooles valmib maksekäsu kiirmenetluse jaoks loodav infosüsteem, mis võimaldab lahendada esitatud avaldusi elektroonilises vormis. Elektroonilisele menetlusele üleminekul koondatakse mak-

sekäsu kiirmenetluse asjade menetlemine Pärnu Maakohtu Haapsalu kohtumajja.

Seletuskirja kohaselt mängisid kohtumaja valikul rolli nii tööjõu stabiilsus kui ka sobivate ruumide olemasolu. Maksekäsuasjade koondamine kindla kohtu pädevusse kiirendab asjade läbivaatamist ja muudab menetluse efektiivsemaks. Maksekäsu kiirmenetlus hakkab tulevikus toimuma ainult elektrooniliselt. Et suurendada isikute võimalusi Internetile ligi pääseda, varustatakse kõigi kohtumajade kantseleid selleks vajalike tehniliste vahenditega. Nii tagatakse, et iga kohtusse pöörduda soovija, kellel puudub juurdepääs Internetile, saab oma avalduse kohtule elektrooniliselt esitada. Selleks tuleb kohtusse pöördujal tulla talle lähimal asuvasse kohtumajja.

Suurem osa tsiviilkohtumenetluse seadustiku muudatustest on plaanitud jõustuma 1. juulil 2008. Samas on eelnõu menetlus Riigikogus alles ees ja nii seaduse jõustumisaeg kui ka eelnõu sisu võivad veel muududa.

Eelnõuga on kohtutele antud suuremad õigused ja paremad võimalused dokumente kätte toimetada. Ettevõtjate endi huvides on hoolitseda selle eest, et nende nimele saadetud dokumendid tõepoolest nendeni jõuavad.

MAIT PALTS

Politiikakujundamise-
ja õigusosakonna jurist

LÜHIDALT

Paljud asutused on seisukohal, et õiguskindluse tagamiseks peaks eelnõu § 5 sisaldama nõuet, et tööleping tuleb sõlmida kirjalikult või siis kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis. Pole siiski põhjendatud nõuda kirjalikku vormi seaduse tasandil.

...

Ollakse vastu töötaja vastutuse suurenemisele ja kollektiivse vastutuse sissetoomisele. Eelnõu veidi selgemalt sõnastades saaks siin paljusid küsimusi ja hirme kõrvaldada.

...

Kritiseeritud on tööandja võimalust erakorralistel põhjustel vähendada töötaja töötasu kuni palga alammääran.

...

Koondamishüvitis ei ole preemia ning sellisest käsitlusest tuleb ka loobuda. Suur koondamishüvitis ei motiveeri kiiresti uut töökohta otsima.

Ettepanekud töölepinguseaduse eelnõu kohta ehk millele ollakse vastu

Töölepinguseaduse eelnõu on saanud nüüdseks hulgaliselt kriitikat. Algsed emotsioonid on aga veidi vaibunud ning on aeg konstruktiivselt edasi minna. Praeguse seisuga on nii mõnigi ministerium oma arvamused ja ettepanekud juba eelnõu koostajatele esitanud. Milles siis probleeme nähakse?

KIRJALIKU VORMI JÄRGIMISE KÜSIMUS

Nii eelnõud kooskõlastades kui ka kooskõlastamata jättes on mitmed asutused asunud seisukohale, et õiguskindluse tagamiseks peaks eelnõu § 5 (töötaja teavitamine töölepingu tingimustest) sisaldama nõuet, et tööleping tuleb sõlmida kirjalikult või siis kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis. Sama arvatakse ka töölepingu muudatuste ning töölepingu ülesütlemise kohta.

Tegemist on asjaliku ettepanekuga, sest loomulikult on nii tööleping kui ka selle muudatused soovitatav alati vormistada kirjalikult. Kasulik on see tööandjale ja töötajale ning aitab hilisemaid vaidlusi ära hoida. Kas on siiski põhjendatud nõuda kirjaliku vormi seaduse tasandil? Võiks öelda, et pigem mitte.

Eesti õiguses on mitmeid tehinguid, mis tuleb vormistada kirjalikult (kinnisvaratehingud, osade võõrandamine, abieluvaraleping jne). Siiski kehtib

enamiku lepingute puhul vormivabaduse põhimõte. See ei tähenda siiski, et praktikas kirjalik leping vähemuses oleks. Lihtsalt hea tava on selline, et pikemaajalised või olulisemad

Nii tööleping kui ka selle muudatused on soovitatav alati vormistada kirjalikult.

Kasulik on see tööandjale ja töötajale mõlemale ning see aitab ka hilisemaid vaidlusi ära hoida.

lepingud sõlmitaksegi kirjalikult. Ei ole põhjust arvata, et töölepinguid hakataks vormivabaduse korral ainult suuliselt sõlmima. Kindlasti jäävad ka edaspidi valdavaks lepingud, mis on traditsioonilises kirjalikus vormis.

Kohustusliku kirjaliku vormi nõude seadusesse kirjutamine tähendaks ühest küljest seda, et kõik suulised kokkulepped oleksid vormi nõude täitmata jätmise tõttu algusest

peale tühi. Lepingute sõlmimine ja muutmine olukorras, kus kumbki pool ei saa füüsiliselt enne lepingu sõlmimist või muutmist sellele alla kirjutada, oleks problemaatiline. Seega võib öelda, et kirjaliku vorminõude seadusesse kirjutamata jätmine on positiivne ning töötajate kaitstuse vähenemine ei ole siin asjakohane. Meeles tuleb pidada seda, et leping on tehing kahe või enama isiku vahel ja jääb selleks ka edaspidi. Vorm on vaid koor, esmatähtis on sisu.

Samuti ei saa täielikult kirjaliku vormi hülgamisest rääkida ka eelnõu puhul. Leping võib küll olla suuline, kuid selle tingimused tuleb töötajale esitada siiski kirjalikult. Seega ei ole võimalik tööandjal hiljem väita, et kokkulepitud tingimused olid hoopis midagi muud kui tegelikult kokku lepitud. Tingimustest töötajale teatamata jätmine on eelnõu kohaselt sootuks väärtetu ning karistatav. Teoreetiliselt saame rääkida küll vormivabadusest, kuid praktikas ei tooks see kaasa erilisi muudatusi.

TÖÖTAJA HOOLSUS JA VARSTUTUS

Ka eelnõud kooskõlastades on märgitud, et ollakse vastu töötaja vastutuse suurenemisele ja kollektiivse vastutuse tööõigusesse sissetoomisele. Raske on praegu hinnata, millele tuginedes nii väidetakse, sest näiteks kollektiivne vastutus kehtib muutmatuna juba ENSV ajast. Ilmselt saaks eelnõu veidi selgemalt sõnastades siin paljusid küsimusi ja hirme kõrvaldada. Just sõnastuse selgus ja üheseltmõistetavus on kindlasti need, millele Kaubanduskoda eelnõu koostajate tähelepanu pöörab. Esmalt tuleb siiski eelnõu põhimõtted paika saada.

Vaadates eelnõu sätet, milles räägitakse töötaja hoolsuse määrast (§ 16), võib ilmselt nõustuda, et hetkel on sõnastus keerukas. (Töötaja peab täitma töökohustusi lojaalselt, teadmiste ja oskuste kohaselt tööandja jaoks parima kasuga ning töö iseloomust tuleneva vajaliku hoolsusega. Töölepingu täitmisel järgimisele kuuluv hoolsuse määr, mille järgimata jätmise korral töötaja lepingu rikkumise eest vastutab, määratakse tema töösuhte järgi, arvestades tööandja ettevõtlusriisikot, töötaja väljaõpet, ametialaseid teadmisi, mida nõutakse töö tegemiseks, samuti töötaja võimeid ja omadusi, mida tööandja teadis või teadma pidi.) Tööseadusandlus peab olema lihtsalt mõistetav nii tööandjale kui ka töötajale. Võlaõigusest tuttavate mõistete kasutamine ei ole vale, kuid siiski tuleb kaaluda, kas saaks ka üht või teist põhimõtet lihtsamini kirja panna.

Kahju hüvitamisest rääkides võiks vaadata ka eelnõu § 74:

„Kui töötaja on töölepingust tulenevat kohustust rikkunud hooletuse tõttu, vastutab ta tööandjale tekkinud kahju eest ulatuses, mille määramisel arvestatakse töötaja tööülesandeid, süü astet, töötajale antud juhiseid, töötingimusi, töö iseloomust tulenevat riski,

Just sõnastuse selgus ja üheseltmõistetavus on kindlasti need, millele Kaubanduskoda eelnõu koostajate tähelepanu pöörab.

tööandja juures töötamise kestust ja seniist käitumist, samuti tööandja mõistlikult eeldatavaid võimalusi kahjude vältimiseks või kindlustamiseks. Kahjuhüvitist vähendatakse tööandja tegevusega seonduva tüüpilise kahju tekkimise riski tagajärjel tekkinud kahju võrra.“ Selle järgi saab tööandja nõuda kahju hüvitamist alles siis, kui ta on tõendanud või põhjendanud suure hulga mitmesuguseid asjaolusid. Neid on kokku selgelt üle kümne. Pigem võiks küsida, kas kahju hüvitamise nõudel pärast sellist tõendamiskoormust enam üldse mõtet on. Ka siin saab ilmselt õigusselgust suurendada.

TÖÖTASU MAKSMINE TÖÖ MITTEANDMISEL

Kritiseeritud on tööandja võimalust erakorralistel põhjustel vähendada töötaja töötasu kuni palga alammäärani. Kardetakse, et kuigi selline erakorralisena mõeldud võimalus peaks aitama ettevõtetel raskustest üle saada, on äärmiselt tõenäoline, et seda hakatakse kasutama ümbrikupalkade maksmiseks ja töötajast vabanemiseks.

Peab nõustuma, et töötaja seisukohast on palga vähendamine loomulikult kahjulik. Samas tuleks hinnata, kas võrreldes kehtiva seadusega väärib muudatus tõesti teravat kriitikat. On ju praegugi võimalik palka ajutiselt vähendada 60%ni alammäärast (selles osas on eelnõu töötajale kasulik), kuid vajalik on tööinspeksiooni formaalne nõusolek. Põhiprobleem on niisiis selles, et kaob vajadus tööinspektori nõusolekut küsida. Ehk peaks siis küsima, kas see meede on siiani aidanud kuritarvitusi ära hoida või on täitnud mõnda muud õigustavat eesmärki.

Siiski kehtib ka eelnõus üldpõhimõte, et töö mitteandmise korral tuleb töötajale maksta keskmist palka. Vaidlusi tekitanud säte on sõnastatud järgmiselt: *„Kui tööandja vastuvõtvuivutus on põhjustatud ettenägematutest, temast mitteolenevatest majanduslikest asjaoludest, võib tööandja töötasu kuni kolmeks kuuks kalendriaasta jooksul vähendada mõistliku ulatuseni, kui kokkulepitud töötasu maksmine oleks tööandjale ebamõistlikult koormav.“* Nagu kirjutatud, ei või vähendatud tasu sellisel juhul olla siiski alammäärast väiksem. Kui töötaja sellega nõus ei ole, on tal õigus nõuda töölepingu lõpetamist ja hüvitist, mis vastab koondamishüvitise suurusele.

Tsiteeritud sätet vaadates tuleb taas tõdeda, et selle rakendamise eeldusena tuleb tööandjal esmalt veenduda, et ta suudab nimetatud asjaolusid tõendada. Praegune tööinspektori nõusoleku küsimine ei

anna ilmselt töötajale erilist kasu. Kuna töötaja ei pea töötasu vähendamise ajal ka tööd tegema, miks mitte ei võiks seda aega kasutada siis enesetäiendamisele. Ehk võiks tööinspektori formaalse nõusoleku asendada Tööturuameti tekkinud olukorrast teavitamisega.

KOONDMISTASUDE VÄHENDAMINE

Koondamishüvitiste kavandatud mahus vähendamine tekitab töötajates selgelt pahameelt. Pikalt sellel teemal siiski ei peatuks. On selge, et koondamishüvitis ei ole preemia ning sellisest käsitlusest tuleb ka loobuda. Suur koondamishüvitis ei motiveeri kiiresti uut töökohta otsima. Pikaajalisi töötuid uuesti tööga harjutada ja tööle meelitada on ka riigile kulukas.

Ei saa nõustuda põhimõttega, et koondamishüvitis makstakse igal juhul ja täies ulatuses välja, sõltumata sellest, kas töötaja majanduslik olukord koondamise tõttu halvenes või mitte. Kui töötaja asub järgmisel päeval pärast koondamist uuesti samavõrd tasustatud tööle, kujuneb hüvitis igal juhul preemiaks. See aga ei ole enam põhjendatud ega ka seaduse eesmärgiga kooskõlas.

MIS SAAB EDASI?

Töö seaduse eelnõuga kahtlemata jätkub. Veebruaris on ees ilmselt mitmedki tõised arutelud. Loodetavasti saab kogu eelnõu veel enne suve piisavalt küpseks, et see Riigikokku jõuaks. Uue seadusega ei ole põhjust enam asjatult venitada, seda enam, et venitatud on juba üle kümne aasta.

INNOVATSIOONI-VEERG:

toodete ja teenuste uuenduste kajastaja

Innovatsiooniveerg valmib koostöös innovatsioonikeskusega INNOEUROPE. Keskus on loodud selleks, et pakkuda ettevõtete toodete/teenuste ja protsesside arendajatele ideid ning inspiratsiooni oluliste uuenduste algatamiseks ja teostamiseks. Rubriigis edastatakse teavet uute toodete ja teenuste ning ärimudelite kohta Eestist, kuid ka laias maailmast. Innovatsiooniveerg on infoallikas kõigile neile, kes soovivad teada saada, mida uut ja põnevat toodete/teenuste arendajad Eestis teevad, ning avastada võimalusi, kuidas oma töös uuendusi ellu viia.

Loe teisi uudiseid
www.innoeurope.eu

PIRET POTISEPP

Innovatsioonikeskuse
InnoEurope tegevjuht

Mida uuenduslikku on viimasel ajal moemaailmas toimunud?

Juba mõnda aega on otsitud uusi võimalusi pakkuda igapäevariiete ja -kangastele lisaväärtusi. Kustumatu innovatsioonijanu tüüris uurimis- meeskonna Avelanasse ja Roudiere katsetama Austraalia Merino villa looduslikke temperatuuriregulatsiooniomadusi. Tulemuseks oli Klimeo, mille ka Baltman käesolevast hooajast kasutusele on võtnud.

See unikaalne protsess mõeldab temperatuuri kõikumist

Uuendustest moemaailmas

Seekord tutvustan Klimeo-nimelist kangast, mida ainu- sana Eestis Baltika rõivabrandid oma riiete valmistamisel kasutavad. Uuest kangatehnoloogiast räägib Baltmani peadisainer Tarvo Jaansoo.

terve päeva jooksul ning varustab kandja võrreldamatu mugavuse ja heaoluga. Disainerid on muutnud selle innovatsiooni moenõudmistele täiesti vastavaks. Nüüdsest on Klimeo paljude riiete põhikoostisosa. Baltman kasutab seda praegu peamiselt meestepükste, -pintsakute ja -ülrikondade valmistamisel. Klimeo toodab Prantsuse juhtiv kangatootja, kellele kuuluvad vabrikud üle maailma.

Mis Klimeo on?

Klimeo on kõrgtehnoloogiline kontsentratsioon. Mikrokaps-

lid, mis sisaldavad temperatuuri reguleerivat naturaalselt koostisosa, kantakse kanga sisse ja peale. Selleks kasutatakse spetsiaalselt välja arendatud ainulaadset materjali *polelectron*. Temperatuuri reguleeriv koostisosa on külmas keskkonnas tahke ja soojas vedel. See omadus võimaldab Klimeo kompensereida temperatuurikõikumisi, tagades mugavuse ja heaolu kõigile, kes seda n-ö intelligentset uue põlvkonna rõivast kannavad.

Kuna Klimeo-tehnoloogia ei ole paljale silmale nähtav, siis ei

Klimeo-kanga kasutuselevõtt on hea näide sellest, kuidas Eesti ettevõtte julgeb tuua turule kindlale sihtrühmale mõeldud nišitooteid.

Baltman kasutab seda praegu peamiselt meestepükste, -pintsakute ja -ülrikondade valmistamisel.

muuda see kanga omadusi ega välimust. Niisiis saab seda alati viimastele moetrendidele kohandada. Kontsentraadi omadused säilivad ka pärast masinpesu või keemilist puhastust. Klimeo suurim pluss ongi see, et seda saab kanda kõikidele kangatüüpidele, talvel näiteks ülikonnakangale ja suvel linasele kangale. Efekt on täpselt sama.

Klimeo kasutuselevõtt on hea näide sellest, kuidas Eesti ettevõtte julgeb tuua turule kindlale sihtrühmale mõeldud nišitooteid. Oma tarbijaid tundes on neile võimalik sobiv uus toode või teenus luua.

Kust tuli idee Klimeo luua?

Idee on kindlasti seotud üha kasvava rahvusvahelise konkurentsiga. Euroopa kangatööstus on viimase 20 aasta jooksul üsna suurt kahju kandnud. Üleilmses ellujäämisvõitluses on firmadel tarvis uutele toodetele mõelda. Seda eeldusel, et neid kangaid müüakse klientidele, kes teevad kvaliteetseid tooteid.

Võib öelda, et vajadus ei tulegi niivõrd tarbijalt, kuivõrd tuleneb tootjate soovist pakkuda oma toodetele lisaväärtust.

Milline on Klimeo sihtrühm?

Klimeo on loodud kiire elutempoga inimestele. Nemad tunnetavad kanga omadusi kõige paremini. Võib öelda, et see on äriülikonna või tavaliste pükste tehnoloogiline lisaväärtus ja samuti hea kvaliteetse villa lisaväärtus. Klimeo loob tootele praktilise väärtuse. Selle kandjad saavad vabalt liikuda kontorist parklasse või bussist tänavale, ilma et peaks temperatuurikõikumiste pärast oma pead vaevama. ☑

KERLI TENNOSAAR
Toimetaja

Roche Eesti OÜ tegevjuht KADRI MÄGI:

Väga sageli kasutatakse sõna „innovatsioon“, mõtlemata, mida see tähendab. Kas jalgratta uuesti leiutamine on ikka innovatsioon? Meie jaoks on sel sõnal kindel tähendus. See on uudne, varem kasutamata lahendus inimese terviseprobleemide lahendamiseks. Roche tegevusvaldkond on haiguste varajase avastamise, diagnoosimise ja ravimiseks vajalike meetodite ning vahendite väljatöötamine. Olgu siin näitena toodud kasvajaravim, mis takistab vähkkasvajal enda arenguks vajalikke veresooni moodustada. Teadmine, et vähkkasvaja vajab kasvamiseks veresooni, on mõnekümne aasta tagune ja selle protsessi pidurdamiseks ravimi väljatöötamine on võtnud aastakümneid. Aga tulemuseks on varasemaga võrreldes viis korda pikem eluiga. Meie igapäevatöö ongi tuua need saavutused Eesti inimesele lähemale, et ka Eestis oleks igal haigel arenenud riikidega sarnased võimalused.

KÜSIMISE LIIKMELT: mida peate innovatsiooniks ja kas/kuidas seda oma ettevõttes rakendate?

Estko ASi tegevjuht HAINER ÜUNAPUU:

Minu jaoks on innovatsioon millegi teistmoodi tegemine, et saavutada parem lõpptulemus. See hõlmab nii uute ideede kui ka tehniliste lahenduste kasutamist. Lõpptulemiks võib olla nii suurem toodang, kvaliteetsem toode kui ka töötajate rahulolu oma tööga. Esmapilgul ei saa kõike kroonideks ümber rehkendada, kuid pikemas perspektiivis on innovatiivsed ettevõtted omanikele kasumlikumad. AS Estko proovib oma tegemistes just sellest lähtuda, et lõpptulemus oleks parem kui enne muudatust - olgu selleks siis uue seadme ost või uue idee kasutuselevõtmine.

Helvetia Balti Partnerite OÜ juhatause esimees ALGIS PERENS:

Tegutsedes koolitus- ja konsultatsiooniturul, oleme iga päev seotud innovatsioonidega, sest ainult nii on olnud või-

malik pakkuda klientidele sobivaid teenuseid. Ei kujutaks ette, et täna sobiks meie klientidele koolitused või konsultatsioonid sellistena, nagu need olid aastal 1994, kui oma tegevust alustasime. Kindlasti ei ole meie ettevõttes tegu radikaalsete innovatsioonidega, vaid nn evolutsioonilistega, rõhuasetusega tootel/teenusel ja protsessil. See tähendab, et oluliselt oleme aastate jooksul muutnud koolitus- ja konsultatsiooniteenuse sisu ja ülesehitust. Tunduvalt vähem tähtsad on meie jaoks olnud turu- ja personaliinnovatsioonid. Küll oleme tegelenud organisatsiooniinnovatsiooniga, uuendades aja jooksul päris oluliselt juhtimist ja töökorraldust.

Cybernetica ASi juhatause esimees ÜLO JAAKSÕ:

Innovatsioon on oluline uuendus. Uue toote väljatöötamine on tooteinnovatsioon, uue protsessi rakendamine või oluline täiendamine aga prot-

sessiinnovatsioon. Uuendusi viiakse ellu uute tehnoloogiliste võimaluste rakendamise, töötajate koolitamise ja organisatsiooniliste meetmete kaudu.

Cybernetica viimase aja innovaatiline toode on turvaline IP raadioside laivõrk, mille väljatöötamisel on lähtunud turu nõuetest ja uutest tehnoloogilistest võimalustest.

Hea protsessiinnovatsiooni näide on aga üldlevinud tarkvaraarendusprotsessi Rational Unified Process kohandamine ettevõtte tegelike vajadustega ning selle täiustamine uute töövahenditega, mis on valminud sisemiste arendustööde tulemusel. Tänu sellele on arendusprotsess muutunud tõhusamaks ja tarkvaratooted kvaliteetsemaks.

maxit Estonia ASI
tegevjuht ja juhatuse liige
VIKTOR VALKIAINEN:

Laias mõistes on innovatsioon teadmispõhine tegutsemine. Ilma kogu ühiskonda ja kitsamalt oma äri sektorit arvestava innovatsioonipoliitika on väga raske edu saavutada. Innovatsioon on vajalik igas ettevõttes. Teadlik ettevõtja tagab innovatsiooniprotsessi toimimise, oskamata ehk oma edukuse lisategijat nii keerulise sõnaga nimetadagi.

Meie ettevõttel on olnud õnne, et kuulume maailma juhtivatesse ehituskontsernidesse, kus innovatsioon on tegevuspoliitika tähtis osa. Tehnoloogiliselt on Maxitis selge suund kasutada nn parimat võimalikku tehnoloogiat (nn BAT). Kontsernil on oma uurimis- instituudid ja koostöölepingud meie ala juhtivate teadusasu-

tustega kogu maailmas. Kogu see innovatsioonitöö arvestab aga eelkõige klienti ehk lõpptarbijat ja keskkonda. Tihti tulebki meil kohapeal oma partnereid koolitada, uusi materjale ja lahendusi tutvustada ning vajalikke abiseadmeid ja töövõtteid juurutada.

Tehnoloogiliselt on Maxitis selge suund kasutada parimat võimalikku tehnoloogiat. Kontsernil on oma uurimis- instituudid ja koostöölepingud meie ala juhtivate teadus- asutustega kogu maailmas. Kogu see innovatsioonitöö arvestab aga eelkõige klienti ehk lõpptarbijat ja keskkonda.

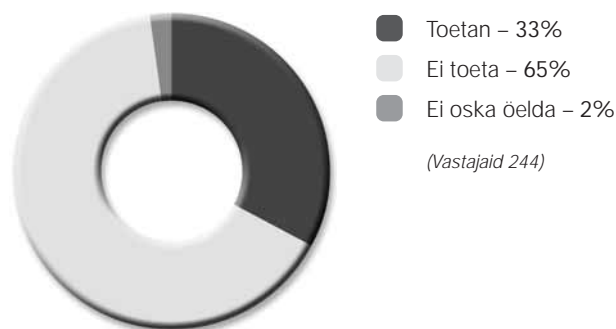
Maxiti materjale, ehituslikke kuivsegusid Vetonit ja Fiboplokke, veel 15–20 aastat tagasi siinsel ehitusturul ei tuntud. Nende tänane suur populaarsus on just laiapõhjalise ehitusliku innovatsiooni tulemus. Innovatsiooniprotsessi tõukab tagant ühelt poolt ettevõtte vajadus leida lisavõimalus saavutada tööjõu tootlikkuse tõusuga ja investeringutega suurem tulusus. Teiselt poolt tõukavad arengut edasi klientide õigus- tatud küsimused.

Teadmispõhist tegevust peavad toetama ettevõtte organisatsioon, kultuur, panused koolitusse. Innovatsiooni ei taga pikem tööpäev ega lisamasi- nad. Innovatsioon on võimalik, kui panustada töötajasse, avades neile laiema pildi Maxiti ja kogu ehitussektori tegevusest, võimalustest, vajadustest. Tutvudes maailmas toimuvaga ja omandades oskuse turu- nõudlust tunnetada, saab ka ise turgu innovaatsiooni mõjutada. Kuid innovatsiooniga on nii, et see ei lõpe kunagi. ☑

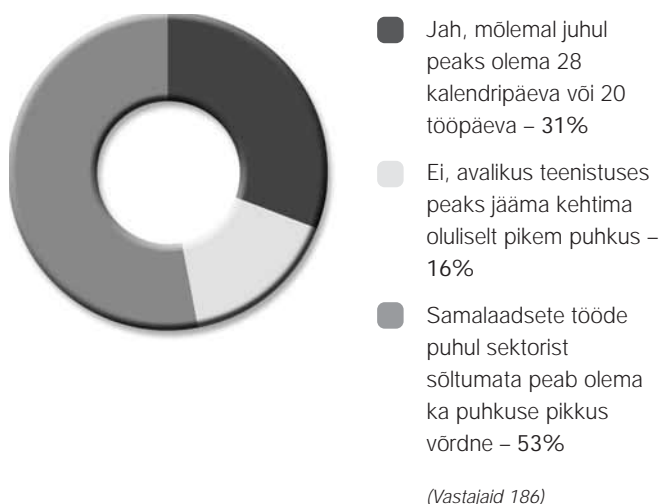
Koja gallupid

Nüüdsest hakkame avaldama Kaubanduskoja kodulehel www.koda.ee olevatele gallupitele antud vastuseid. Täname kõiki ja palume oma liikmetel ka edaspidi meie küsitlustele aktiivselt vastata, sest nende põhjal saame kujundada oma arvamused ja ettepanekud, mille edastame seadusandjale. Teie arvamusest sõltub palju!

Kas toetate riigipühadel või puhkepäeval tehtud töö erinevat hüvitamist (TLSi eelnõus on hüvitis vastavalt pool või veerand töötasust)?

Kas toetate põhipuhkuse pikkuse võrdsustamist avalikus ja erasektoris?

KRISTIINA KOEL

SEB Global Transaction Services
divisjoni direktor

SEPA – mida see tähendab Euroopa Liidus arveldavale ettevõttele?

SEPA (*Single European Payment Area*) on Euroopa Liidu ühtne euromaksete piirkond, mis hõlmab 27 ELi liikmesriiki, lisaks kuuluvad sellesse Norra, Island, Liechtenstein ja Šveits. ELi ühtse euromaksete piirkonna loomisega tagatakse, et alates 28. jaanuarist 2008 saavad ettevõtted ja eraisikud teha euromakseid üle Euroopa sama lihtsalt ja efektiivselt kui siseriiklikke euromakseid. SEPA on samm Euroopa finantsturu ühtlustamise ja konkurentsi tihendamise suunas.

LÜHIDALT

Ühtse euromaksete piirkonna loomisega tagatakse, et ettevõtted ja eraisikud saavad teha euromakseid üle Euroopa sama lihtsalt ja efektiivselt kui siseriiklikke euromakseid.

•••

Makseinstrumendi kasutamise tingimused:

- maksevaluuta peab olema euro;
- pangakulud kaetakse kahasse („SHA“);
- kohustuslikud on saaja korrektne IBAN ja saaja panga BIC;
- ülekantava summa piirmäär puudub.

•••

SEPA-makse jõuab saajani kolme pangapäeva jooksul.

•••

Uus makseinstrument võimaldab Teil kokku hoida oma väliskontode ülalpidamis- ja nende administreerimise kulusid.

UUS TOODE – SEPA-MAKSE

SEPA võimaldab teha kõiki euromakseid ELis samadel tingimustel ja sama hinnaga kui siseriiklikke euromakseid. Samuti annab see makseinstrument kindluse makse tegemise

SEPA võimaldab teha kõiki euromakseid ELis samadel tingimustel ja sama hinnaga kui siseriiklikke euromakseid.

tähtaegade suhtes, sest SEPA-makse jõuab saajani kolme pangapäeva jooksul. Eestis küll puudub siseriiklik eurokliiring, kuid sellele vaatamata on igal välisarveldaval ettevõttel võimalik oma igapäevased välisarvelduste harjumised üle vaadata ja leida endale uuest makseinstrumendist lähtuvalt soodsaim ja parim lahendus.

SEPA-makse on uus makseinstrument ja eelnevalt pakutud EU makseinstrumendi edasiarendus. Seega on tingimused juba tuttavad:

- maksevaluuta peab olema euro;
- pangakulud kaetakse kahasse („SHA“);
- kohustuslikud on saaja korrektne IBAN ja saaja panga BIC;
- uuendus on see, et ülekantava summa piirmäär puudub.

Viimase tingimuse eelduseks on, et saaja pank on üle-euroopalise arvelduskliiringu otsene või kaudne liige ja ta on allkirjastanud SEPA krediidikorralduste tingimustele vastamise lepingu (*Adherence Agreement*).

MIDA SEPA REAALSELT TEIE ETTEVÕTTELE TÄHENDAB?

Teil ei ole põhjust avada oma partneri nõudmisel eurokogumiskontosid üle Euroopa. Alates jaanuarist 2008 on Teie partneril võimalik teha euro-ülekandeid Eestisse Teie kontole oma riigis kehtiva siseriikliku euromaksekorralduse hinnaga ja euromakse laekumine Teie kontole on tagatud kolmandaks pangapäevaks pä-

rast makse tegemise päeva. Uus makseinstrument võimaldab Teil kokku hoida oma väliskontode ülalpidamis- ja nende administreerimise kulusid. See omakorda võimaldab tsentraliseerida likviidsust oma kodupanka ja teenida konkurentsi-võimelist (üleöö)intressi.

Teil ei ole põhjust maksta oma partneritele ülekandeid täissummas. SEPA laekumine peab olema krediteeritud saaja kontole alati täissummas, sest makse algataja maksab oma pangakulud ja makse saaja enda pangakulud (ehk laekumine krediteeritakse alati täissummas ja eraldi reana/kandena on kajastatud saaja panga kulud, mis ei tohi olla suuremad kui siseriikliku eurolaekumise teenustasu).

Uus makseinstrument SEPA-makse aitab optimeerida välisarvelduskulusid. Kui SEPA-makse eelkäijal EU-makse puhul oli ülekantava summa ülempiir 50 000 eurot ja ülekande hind SEBs 30 Eesti krooni, siis alates selle aasta jaanuarist saate SEB kaudu teha

kõiki SEPA-makse tingimustele vastavaid ülekandeid 30 Eesti krooniga (olenemata ülekantava summa suurusest).

Ettevõtted ei saa SEPAs kasu mitte ainult uute makse liikide valikutega loomisega, vaid ka võimalusega lihtsustada oma likviidsuse ja rahavoogude juhtimise struktuure. Samuti

Ettevõtted ei saa SEPAs kasu mitte ainult uute makseliikide valikutega loomisega, vaid ka võimalusega lihtsustada oma likviidsuse ja rahavoogude juhtimise struktuure.

võimaldab SEPA tagada, et maksete edastamine ja saamine oleks korrektne. Eeliseid saab realiseerida siiski ainult juhul, kui ettevõtted astuvad samme, et viia end SEPA nõuetega vastavusse.

Et saada osa SEPA-maksest, tuleb Teil:

- olla kindel, et juba täna on kõigil Teie poolt väljastatavatel arvete pangarekvisiitidena kasutusel kontonumber IBAN ja SEB panga kood BIC (EEUHEE2X);
- oma ELis asuvatelt tarnijatelt arvet saades kontrollida õigete pangarekvisiitide olemasolu (IBAN ja BIC).

Ülekanded, millel on mõni nimetatud tingimustest täitmata või vigane, ei kuulu SEPA makseinstrumenti alla. Need ülekanded tehakse tavaliste välismaksekorraldustena, mis annab saaja pangale õiguse nõuda maksja pangalt ja see läbi maksjalt endalt lisateenustasusid vigaste maksete eest. Sellest tulenevalt on esmatähtis, et partner on Teile

edastanud oma täpsed pangarekvisiidid, sest partneri teemata töö võib Teile kaasa tuua suuri lisakulusid. Samuti on saaja pangal õigus ebakorrektsete makserekvisiitide tõttu makse saajale tagastada. Siis tuleb algatada uus ülekanne, mis toob endaga kaasa lisateenustasusid. Samuti võib saaja, kellele summa laekub viivitusega, nõuda maksjalt viiviseid.

Euroopa maksenõukogu on vastu võtnud standardite väljatöötamise ühtse lähenemisviisi, et automatiseerida kõik eurodes tehtavad maksed. Lisaks klientidelt nõutavatele IBAN- ja BIC-koodidele peavad pangad kasutama omavahelises suhtluses UNIFI (ISO 22002) XML standardit. Pankade ja klientide suhtluses on see standard aga soovituslik. Osa SEB klientidest on standardi kasutusele võtnud, mis võimaldab neil oma igapäevased pangategevused automatiseerida.

Meil on hea meel teatada, et SEB Eesti Ühispank tõi 28. jaanuaril turule SEPA-makse, mis vastab kõikidele SEPA-reeglitele. SEB on Eestis ainuke pank, kes on üleeuroopalise arvelduskliiringusüsteemi täieõiguslik otseliige. Kõik meie kliendid ja nende Euroopas asuvad partnerid saavad algatada ja vastu võtta SEPA-makseid SEB Eesti Ühispanga vahendusel.

Täname Teid meeldiva koostöö ja lojaalsuse eest. Hoiame Teid SEPA uuendustest ja pangandussektori edasistest arengusuundadest kursis ka tulevikus. Lisainfo saate panga kodulehelt www.seb.ee või oma SEB haldurilt.

Edastame Teie koostöösoovi 7 riigi ettevõtjatele ja kutsume nad Teiega kohtuma 2. aprillil messi "EESTI EHITAB" raames!

Tegutsete keskkonnatehnoloogia valdkonnas ja soovite leida koostööpartnereid Euroopa Liidu siseturul nii Eestis kui ka mujal? Edastame Teie koostöösoovi 7 riigi ettevõtjatele ja kutsume huvitatud ettevõtjad Teiega kohtuma 2. aprillil Tallinnas messi „Eesti Ehitab“ raames!

Eesti Kaubandus-Tööstuskojal on hea meel kutsuda Teid osalema europrojektis Eccop.Net (European Clustering and Cooperation Net). Eesmärk on edendada vanade ja uute liikmesriikide ettevõtjate koostööd keskkonnatehnoloogia valdkonnas. Projekti eriline rõhk on taastuval energial ja teistel keskkonnasõbralikel tehnoloogiatel, sh energiasäästlik ehitus. Vahendatakse oskusteavet, tehnoloogiaid ja selle valdkonnaga seotud teenuseid. Aitame huvitatud ettevõtjatel tasuta leida partnereid kuni seitsmest Euroopa riigist (Tšehhi, Poola, Saksamaa, Austria, Sloveenia, Eesti ja Itaalia) ning pakume asukohariigi partnerite oskusteavet. Partnerite leidmiseks sisestatakse kõigi koostööst huvitatud ettevõtjate profiilid elektroonilisse andmebaasi www.cooperationmarket.net, kus saab otsida potentsiaalseid partnereid ja nende profiilidega tutvuda. Lõppeesmärk on korraldada huvipakkuvate ettevõtete esindajatega kontaktkohtumised nende asukohariigis, kus samal ajal leiab aset rahvusvaheline mess või konverents.

KUST ALUSTADA?

- Täpsustame Teie huvi ning sisestame Teie profiili elektroonilisse andmebaasi www.eccop.net ja www.cooperationmarket.net.
- Edastame Teie koostöösoovi otse huvipakkuva riigi partnerile ja korraldame Teile kohtumised.
- Pakume oma abi koostööside kinnistamiseks.

JÄRGMISED ÜRITUSED:

- 2.–3. aprillil kohtumised messil „Eesti Ehitab 2008“;
- 25.–27. aprillil kohtumised konverentsil „German Polish Environment and Economic Days“ Górlitz/Löbau's Saksamaal;
- 15.–17. mail kohtumised messil „Solarexpo“ Itaalias Veronas.

eccop.net

Pilot project realized with the financial contribution of the European Commission

Lisainfo ja registreerimine:

LEA AASAMAA

E-post: lea@koda.ee • Tel: 644 8079 • www.koda.ee

Hiinas toimuvaid messe tutvustav seminar masinatööstusettevõtjaile

„Go East“

18. veebruaril
Kaubanduskojas

Eesti Kaubandus-Tööstuskoda korraldab koos töös Ettevõtluse Arendamise Sihtasutuse ja ettevõttega Feanor OÜ 18. veebruaril kell 13.00–14.30 Kaubanduskojas seminari „Go East“, millel tutvustatakse masinatööstusettevõtjaile 2008. aastal Hiinas toimuvaid messe.

Seminari programm:

- 12.30 Registreerimine, tervituskohv
- 13.00 Tervitussõnad Eesti Kaubandus-Tööstuskoja projektjuhilt Liis Liivojalt
- 13.05 Hiina majandus- ja ärikultuurist ning Eesti-Hiina majandussuhetest räägivad Liu Mingguo ja Wu Xinjian Hiina saatkonnast Eestis
- 13.15 Vajalikke teadmisi äri alustamisest Hiinas jagab Märt Läänemets Tartu Ülikoolist
- 13.45 Olulisimaid tööstusmesse (seadmed, metallitööstus jm) Hiinas 2008. aastal tutvustab Luca G. Bochese Feanor OÜ-st
- 14.05 Marion Raudsepp räägib EASi võimalustest Eesti ühisstendil osalevaid ettevõtjaid toetada
- 14.15 Arutelu
- 14.30 Kokkuvõte

Seminar on inglise keeles ja tasuta.

feanor.com
metrology software, cutting tools R&D

EAS
Enterprise Estonia

Lisateave ja registreerimine:
LIIS LIIVOJA
Tel: 644 3859 • E-post: liis@koda.ee

Kutsume teid PAVE messidele!

Rahvusvaheline taastuvenergia ja energiatõhususe alane kontaktkohtumismess 4.–6. märtsini Austrias

PAVE WELS 2008

Kutsume taastuvenergia ja energiatõhususega tegelevaid Eesti ettevõtjaid ja organisatsioone 4.–6. märtsini Welsi linna Austrias, et osaleda koos 17 riigi kolleegidega rahvusvahelisel messil PAVE Wels 2008 ning selle raames toimuvatel kontaktkohtumistel. Saab osaleda ka samal ajal toimuvatel Euroopa suurimal säästva energia konverentsil „World Sustainable Energy Days“. Messil on esindatud juhtivad ettevõtted, kelle tegevusvaldkonnad on:

- puitbiomass: tootmine, töötlemine, graanulid, katlasüsteemid, soojus- ja elektrienergia koostootmine, puidu gaasistamine, põlemisgaasi puhastamine;
- päikeseenergia: päikesepaneelid, kuumaveemahutid, hüdrautilised süsteemid, protsessisoojus, fotoelekter, päikeseenergiaal töötavad soojusseadmed, jahutid ja kuivatid;
- geotermaalenergia: soojuspumbad, külmutusseadmed, kütte- ja jahutusvedeliku jaotamine, horisontaalsed ja vertikaalsed absorberid, elektri tootmine;
- hoonete energiatõhusus: kütteseadmed, valgustus, soe vesi, jahutus, elektriseadmed ja -masinad, isolatsioon, ventilatsioon, kontrollitehnoloogiad, null-energiakuluga hooned.

Rahvusvaheline biomassi- ja bioenergiaalane kontaktkohtumismess 21.–23. aprillini Taanis

PAVE VIBORG 2008

Kutsume biomassi ja bioenergiaga tegelevaid Eesti ettevõtjaid 21.–23. aprillini Viborgi linna, et osaleda koos 17 riigi kolleegidega rahvusvahelisel messil PAVE Viborg 2008 ning selle raames toimuvatel kontaktkohtumistel. Messil on esindatud juhtivad ettevõtted, kelle tegevusvaldkonnad on:

- biomassi tootmine puidust, põllukultuuridest ja põhust, sõnnikust, loomsetest jäätmetest, majapidamisjäätmetest;
- biomassi eeltööstustehnoloogiad: mehhaaniline, surve-, soojus-, ensüüm- ja keemiline töötus;
- tööstustehnoloogiad: bioetanooli, biodiisli, biogaasi, vesiniku tootmine;
- biomassi töötlusjäakide käitlus: põletamine, tuhakäitlus, emissioonikontroll, toitesoolade (N, P, Ka) ringlussevõtt ja kasutamine;
- taaskasutatavad töötlusjääd (nt Cu, Cd, Pb): süsiniku ringlussevõtt.

Osaleja saabab messi *online*-kataloogi oma koostööpakkumise – pakutavad või vajalikud kaubad või teenused, tehnoloogiad, materjalid jms. Kataloogist saab valida (kuni 20) sobivat pakkumist ning kohtuda messil nende firmadega. Kohtumised lepatakse kokku juba aegsasti. PAVE messide ametliku partnerina Eestis on Kaubanduskoda valmis abistama osalejaid nii ettevõtte profiili vormistamisel *online*-kataloogis, soovitud kontaktkohtumiste valikul kui ka nende korraldamisel. Messil osalemise täispakett on saadaval Kaubanduskojas. NB! Paketi hinnale lisandub ettevõtte suurusest sõltuv osalustasu.

Info ja registreerimine:
LIINA PELLO
Tel: 646 0244 • E-post: liina.pello@koda.ee

PAVE
trademeeting.com

Kontaktkohtumised turismimesil ITB

5. ja 6. märtsil Berliinis

Eesti Kaubandus-Tööstuskoda korraldab projekti „Eu Matching in Border Regions” raames 5. ja 6. märtsil 2008 visiidi kontaktkohtumistele Berliini, messile ITB (www.itb.de). Kontaktkohtumistel osalevad ettevõtted Austriast, Belgiast, Tšehhist, Taanist, Prantsusmaalt, Saksamaalt, Kreekast, Iirimaa, Itaaliast, Lätist, Leedust, Poolast, Portugalist, Slovakiast, Sloveeniast, Hispaaniast ja Inglismaalt.

Visiidi raames pakutakse:

- kontaktkohtumisi ettevalmistatud päevakorra alusel;
- ettevõtte profiili avaldamist projekti veebilehel ning kataloogis;
- messikülalust;
- osalist toitlustamist;
- huvitatuile reisipaketi (lennupiletite ning majutuse) kokkupanekut.

ITB messiteematika on:

- Kultuuriturism
- Kinnisvara puhkepiirkonnas
- Trendid ja üritused
- Noorteturism
- Ökoturism
- Seiklusturism
- Loodusturism
- Lõbureisid
- Koolitused ja värbamine turismisektoris
- Raamatud, kirjastused: reisijuhid, turismikaardid, maakaardid, kartograafia
- Varustamine; alltöövõtt turismitööstuses
- Reisivõimalused liikumispuuetega inimestele

Projekti on rahastanud Euroopa Komisjon.
Euroopa Komisjon ei vastuta reklaamis sisalduva info ja selle kasutamise eest.

Info ja registreerumine:
LIINA LAINEN
Tel: 646 0255 • E-post: liina@koda.ee

MESSID BERLIINIS

- 19.–23. veebruar
Bautec
Rahvusvaheline ehitusmess

- 5.–9. märts
ITB
Rahvusvaheline turismimes

- 17.–19. märts
Laser Optics Berlin
Laserite ja optikamess

- 27. mai – 1. juuni
ILA
Rahvusvaheline lennundus- ja kosmonautikamess

- 28.–29. mai
IT Profits
IT-lahendused ettevõtetele ja avalikule sektorile

Kontakt:
ANNELI PIIRAT
Tel: 627 6955
berlin.ee@ahk-balt.org

MESSID HANNOVERIS

- 4.–9. märts
CeBIT
Informatsioonitehnoloogia, telekommunikatsiooni, tarkvara ja teenuste maailmamess

- 21.–25. aprill
Hannover Messe
Tööstuse ja tehnoloogia maailmamess

- 27.–31. mai
CeMAT
Intralogistika maailmamess

- 9.–11. oktoober
Biotechnica
Rahvusvaheline biotehnoloogia erialamess

Kontakt:
KARIN ALLIKSAAR
Tel: 627 6944
hannover.ee@ahk-balt.org

MESSID STUTTGARTIS

- 9.–13. september
AMB
Rahvusvaheline metallitöötlemismess

- 9.–13. september
CAT.PRO
Tootearendusmess (andmete ja protsessijuhitumise tehnoloogia)

Kontakt:
ELO SAARI
Tel: 627 6946
stuttgart.ee@ahk-balt.org

MESSID HAMBURGIS

- 7.–12. märts
Internorga
Rahvusvaheline Euroopa suurim hotellinduse, gastro- noomia, pagaritööstuse ja kondiitritoodete mess

- 18.–20. aprill
Hanseperd Hamburg
Rahvusvaheline näitus hobusesõpradele

- 23.–26. september
SMM
Shipbuilding, machinery & marine technology international trade fair hamburg

Kontakt:
ELO SAARI
Tel: 627 6946
hamburg.ee@ahk-balt.org

MESSID MÜNCHENIS

- 15.–18. veebruar
Inhorgenta Europe
Kellade, ehete, vääriskivide mess

- 28. veebruar – 5. märts
Garten München & Internationale Handwerksmesse
Aiaduse ja käsitöö müüginäitus

- 1.–4. aprill
Analytica
Tööstusliku analüütika, laboriseadmete ja biotehnoloogia mess

- 10.–13. juuni
Automatica
Automaatika- ja robotikamess

Kontakt:
KAIJA KUHA
Tel: 627 6942
muenchen.ee@ahk-balt.org

Saksa-Balti Kaubanduskoda
Eestis, Lätis, Leedus
Suurtüki 4b, 10133 Tallinn
Tel: 627 6940 • Faks: 627 6950
E-post: info@ahk-balt.org
www.ahk-balt.org

RIIGIHANKETEATED

NATO

- USA hange juhtimisüksuse rajamiseks ja võimekuse tõstmise plaani koostamiseks (*establishment of the Strategic Command Air Command and Control Programme Management Office and development of an Air Capability Improvement Plan*). Tähtaeg 25.02.08. **Kood 1818**
- Administreerimise ja projekti juhtimisega (*SATCOM Project Manager of CP5A0030 – contractor to administer and provide Project Management*) seotud hange. Osalustootluste tähtaeg 25.02.08. **Kood 1819**

Inglismaa

- Ostetakse petrooleumtüüpi reaktiivkütuseid. Pakkumiste tähtaeg 25.03.08. **Kood 1820**
- Ostetakse andmebaasitarkvara. Osalustootluste tähtaeg 10.03.08. **Kood 1821**
- Ostetakse traadita elektriside-süsteem. Osalustootluste tähtaeg 03.03.08. **Kood 1822**
- Ostetakse immutatud puitu. Tähtaeg 11.03.08. **Kood 1823**
- Ostetakse šokolaadi- ja suhkrukondiitritooteid. Tähtaeg 17.03.08. **Kood 1824**
- Ostetakse ehitusmaterjale, vee- ja kanalisatsioonimaterjale. Tähtaeg 27.02.08. **Kood 1825**
- Ostetakse inkontinentsuse (uriniipidamatuse) hooldekomp- lekte. Osalustootluste tähtaeg 12.03.08. **Kood 1826**
- Ostetakse katlaid, keskkütteradiatoreid ja -kuumaveekatlaid. Hanke ligikaudne maksumus: 300 000 – 1 000 000 GBP. Tähtaeg 19.03.08. **Kood 1827**
- Hoonete ehitustööde hange (London). Hanke ligikaudne maksumus: 22 000 000 GBP. Tähtaeg 12.03.08. **Kood 1828**

- Ostetakse sulepäid. Hanke ligikaudne maksumus: 204 000 GBP. Osalustootluste tähtaeg 09.03.08. **Kood 1829**

Rootsi

- Ostetakse soojusjaam. Tähtaeg 17.03.08. **Kood 1830**
- Ostetakse lubjakivi. Tähtaeg 10.03.08. **Kood 1831**
- Ostetakse mobiiltelefone. Tähtaeg 13.03.08. **Kood 1832**
- Torujuhtmete, side- ja elektri- liinide ehitustööde hange. Tähtaeg 03.03.08. **Kood 1833**
- Ostetakse puitkütust. Tähtaeg 25.03.08. **Kood 1834**
- Ostetakse kutserõivaid, eritöö- rõivaid ja manuseid ning kaitse- jalatseid. Pakkumiste tähtaeg 10.03.08. **Kood 1835**

Saksamaa

- Ostetakse soojakhaagiseid. Tähtaeg 21.02.08. **Kood 1836**
- Ostetakse trafosid. Tähtaeg 10.03.08. **Kood 1837**
- Ostetakse kaitse- ja turvarõivaid. Pakkumiste tähtaeg 11.03.08. **Kood 1839**
- Ostetakse magamiskotte. Pak- kumiste tähtaeg 13.03.08. **Kood 1840**
- Ostetakse katse- ja mõõte- masinaid. Pakkumiste tähtaeg 12.03.08. **Kood 1841**
- Ostetakse kalendrite trükkimise teenust. Osalustootluste tähtaeg 03.03.08. **Kood 1842**
- Ostetakse servereid. Tähtaeg 24.03.08. **Kood 1843**

Lisainfo:

LEA AASAMAA

Tel: 644 8079

E-post: lea@koda.ee

Hanked lihtsaks!

Eelmisel aastal Euroopa Komisjoni kaasabil ellu viidud projekti „Procurement Made Easy” (PME) ehk „Hanked lihtsaks” eesmärk oli luua ettevõtjatele riigihangetest selgem arusaam ning muuta projekti raames planeeritud tegevuste kaudu hangetel osalemine lihtsamaks ja edukamaks.

Projekti tegevuste hulka kuulusid seitsme partneri asukoha- riikides riigihankekoolitused koos õppepäevi toetavate mater- jalide trükkimisega ning veebilehe infomaterjali kokkupaneku- ga. Teemast huvitatutel soovime külastada Eesti Tööstus- Kaubanduskoja veebilehel www.koda.ee teenused > hanked > riigihanked lihtsamaks. Sealte leiate lisaks hankealaste info- teenuste tutvustusele teavet ka järgmiste teemade kohta:

- kasulik info – riigihanked käsitlevate õigusaktide ülevaated partnerriikides ja pädevate asutuste kontaktid seitsmes riigis;
- infot euroinfokeskuse tegevuse kohta;
- korduma kippuvad küsimused riigihangete valdkonnas;
- ülevaade projekti partneritest.

Kas avalik sektor ahvatleb?

Pakume veebruaris riigihangete monitooringu teenust poole hinnaga!

Riigihangete monitooring on mugav ja praktiline infoteenus, kui soovite laiendada oma ettevõtte tegevushaaret ning leida oma toodetele ja teenustele Eestis või teistes Euroopa riikides uusi turge. Pakume jaanuaris ja veebruaris riigihangete monitooringu teenust poole hinnaga! Teenuse tavahind on Kaubanduskoja liikmele 750 krooni kuus, avaldatud hankepakkumistest teavi- tame igal tööpäeval.

Lisainfo:

LEA AASAMAA

Tel: 644 8079 • E-post: lea@koda.ee

KOOSTÖÖPAKKUMISED

- Kaabeltelevisiooniseadmete, -antennide ja turvasüsteemide tootja Poolast otsib koostööd ja pakub ennast alltoövõtjaks. **Kood 11940**
- Terasmööbli tootja Itaaliast otsib edasimüüjat. **Kood 11941**
- Meditsiinitehnika (*spirographs, electrocardiographs, reanimation and anesthesiology monitors*) tootja Venemaalt otsib koostööpartnereid ja edasimüüjaid. **Kood 11942**
- Kemikaalide ja tööriistade edasimüüja Rumeeniast otsib tarnijaid ning vastastikust esinдатust. **Kood 11943**
- Kasvuhoonete ja aiakaupade tootja Tšehhist otsib edasimüüjaid. **Kood 11944**
- Kasukate ja karusnahatoodete edasimüüja Kreekast otsib koostööpartnereid. **Kood 11945**
- Hispaania firma otsib koostööpartnerit logistikavaldkonnas, pakub transporditeenust (*chilled transport*) Hispaaniast Balti riikidesse. **Kood 11946**
- Hollandi firma soovib osta puittooteid (*all kinds of wood in the range from bark till sawdust*). **Kood 11947**
- Ukraina firma soovib osta soojuspumpasid ja soojaarvesteid. **Kood 11948**
- Venemaa firma soovib osta tooraineid, et ehitusmaterjale (segusid, puistematerjale) toota. **Kood 11949**
- Puuvilja- ja juurviljakonservide tootja Tšehhist otsib edasimüüjaid. **Kood 11950**
- Kergete metallkonstruktsioonide tootja Poolast pakub ennast alltoövõtjaks. **Kood 11951**
- Toiduainetööstusseadmete (*equipments for cheese factories*) tootja ja paigaldaja Hispaaniast otsib edasimüüjaid. **Kood 11952**
- Itaalia konsultatsioonifirma pakub teenuseid (*in the fields of legal, fiscal, taxation and financial advice and marketing consultancy*) kaupade edasimüümisel. **Kood 11953**
- Elektriseadmete tootja (*electrical equipment, assembly of electrical cabinets, wiring and connection, cable confection site installation*) Tšehhist pakub teenuseid kui alltoövõtja ja otsib koostööd tehnikavaldkonnas. **Kood 11954**
- Hüdraulika- ja juhtimissüsteemide tootja Poolast otsib edasimüüjaid. **Kood 11955**
- Inglismaa ekspedeerimisfirma otsib vastastikust koostööd. **Kood 11956**
- Gaasidetektorite ja -andurite tootja Poolast otsib edasimüüjaid. **Kood 11957**
- Keraamiliste ehitusmaterjalide tootja Poolast otsib edasimüüjaid. **Kood 11958**
- Safranipulbri tootja Hispaaniast otsib edasimüüjaid. **Kood 11959**

Täpsem Info:
JULIA MALEU

Tel: 646 0255

E-post: julia@koda.ee

ÕNNITLEME JUUBILARE!

80

BALTIKA AS
liige alates 1928

30

DESI-E AS
liige alates 2005

20

HENKEL MAKROFLEX AS
liige alates 1990

SKRIINING AS
liige alates 1989

15

ADVOKAADIBÜROO
AIVAR PILV AS
liige alates 2000

ADVOKAADIBÜROO
RAIDLA & PARTNERID OÜ
liige alates 1999

CALAMARIS OÜ
liige alates 1998

DUNVEN AS
liige alates 1998

EHITUSFIRMA
RAND & TUULBERG AS
liige alates 1995

EXCELLENT GRUPP AS
liige alates 2001

FIFAA AS
liige alates 1994

FLAGMORE AS
liige alates 2000

HEISON SA AS
liige alates 2002

I.V.A. LEON OÜ
liige alates 1997

KEMET RV OÜ
liige alates 1998

LAIDEST OÜ
liige alates 2002

PENOPE OÜ
liige alates 2000

PORT ARTUR AS
liige alates 2001

REINHOLD OÜ
liige alates 1996

SIDOSE SEADMETE OÜ
liige alates 1996

STARLEVEL OÜ
liige alates 1996

SWECON AS
liige alates 1996

SYMANTEC ESTONIA OÜ
liige alates 2001

TAMEO MT OÜ
liige alates 1996

TANEL AS
liige alates 2000

TRANSOCEAN EESTI OÜ
liige alates 1997

VASTUS OÜ
liige alates 1998

VESMONT AS
liige alates 1993

VOILA OÜ
liige alates 2002

10

ASTAROT OÜ
liige alates 2003

ATOY EESTI OÜ
liige alates 2006

EESTI
TERASEKAUBANDUSE LIIT
liige alates 1998

FORANKRA BALTIC OÜ
liige alates 1998

GAASIKASUTUSKOOLITUS
OÜ liige alates 2004

KRINDLIINA OÜ
liige alates 2006

MATEK AS
liige alates 2001

MSC EESTI AS
liige alates 1998

ORBIS EESTI OÜ
liige alates 1998

PETROIL PVTK OÜ
liige alates 2002

PÄRNU AUTO ETM OÜ
liige alates 2005

SAGATEX BALTICS OÜ
liige alates 2002

VIRU RAND OÜ
liige alates 1988

Seminar

„Mida pidada silmas äriühingute juhtimisel?“

5. märtsil Pärnus

Kaubanduskoda korraldab 5. märtsil Tartu Ülikooli Pärnu kolledžis (Ringi 35, Pärnu) äriühingute nõukogu- ja juhatuse liikmetele, ettevõtete juhtidele ja finantstöötajatele seminari „Mida pidada silmas äriühingu juhtimisel?“. Lektor on advokaadibüroo Concordia jurist ja Tartu Ülikooli tsiviilõiguse lektor Andres Vutt.

Osalustasu on Koja liikmetele 700 krooni, mitteliikmetele 1350 krooni. Lisandub käibemaks. Hinnas sisalduvad teabematerjalid, lõuna ja kohvipaus. Vaata seminari programmi www.koda.ee.

Info ja registreerimine:

KATI KRASS

Tel: 443 0989 • E-post: kati@koda.ee • www.koda.ee

Seminar

„Tööõiguse aktuaalseid küsimusi“

27. veebruaril Kaubanduskojas

Eesti Kaubandus-Tööstuskoda korraldab 27. veebruaril Kaubanduskojas (Toom-Kooli 17, Tallinn) ettevõtete juhtidele, personalitöötajatele, juristidele ja raamatupidajatele seminari tööõigusest.

Seminaril käsitletakse töölepinguseaduse, palgaseaduse ning töö- ja puhkeajaseaduse aspekte, mis on praktikas enim küsimusi tekitanud. Vaata kogu programmi www.koda.ee. Tuuakse rohkesti soovitusi ja näiteid töövaidlusorganite praktikast. Küsimusi saab esitada kogu tööseadusandluse teemadel.

Lektor on Heli Raidve Tööõigusabi ASI juht Heli Raidve.

Osalustasu Kaubanduskoja liikmele on 950 krooni, mitteliikmele 1900 krooni. Lisandub käibemaks. Hinnas sisalduvad loengumaterjalid, lõuna ja kohvipaus.

Info ja registreerimine:

KATI KRASS

Tel: 443 0989 • E-post: kati@koda.ee • www.koda.ee

Koolitus

„PRAKTILISELT RIIGIHANGETEST“

19. märtsil Tartus

Kaubanduskoda kutsub osalema riigihankekoolitusel, mis toimub 19. märtsil algusega kell 10.00 Tartus Kantri hotelli konverentsikeskuses (Riia 195, Tartu). Peaesineja on riigihangete valdkonnas pikaajalise kogemusega Leho Tamvere. Rasmus Lindmaa Kaitseministeeriumist tutvustab atraktiivsete kaitsehangete sektori võimalusi. Vaata kogu programmi www.koda.ee.

Päevakava

- Registri tutvustus
- Küsimuste-vastuste etapp hankemenetluses
- Taotleja või pakkuja kvalifitseerimine
- Hankedokumentatsioon
- Pakkumuse koostamine
- Hankemenetlusprotsessi jälgimine
- Pakkumuste hindamine
- Vaidlustamine

Lisainfo:

LEA RAASAMAA

Tel: 644 8079 • E-post: lea@koda.ee

Seminar

„2007. majandusaasta aruande koostamine“

25. märtsil Kaubanduskojas

Korraldame 25. märtsil Kaubanduskojas (Toom-Kooli 17, Tallinn) raamatupidajatele seminari 2007. majandusaasta aruande koostamisest. Seminaril käsitletakse praktiliste lühinäidete ja äriühingu aastaaruande näidise varal 2007. majandusaasta aruande koostamisega seonduvaid raamatupidamislikke aspekte. Lektor on Enn Isand.

Jaotusmaterjali hulgas on finantsarvestussituatsioonide lahendamise näited koos lausendite ja arvestuskäikudega; näidisaastaruanne; 20 lühiülesannet enese testimiseks.

Osalustasu Koja liikmetele on 950 krooni, mitteliikmetele 1900 krooni. Lisandub käibemaks. Hinnas sisalduvad teabematerjalid, lõuna ja kohvipausid. Vaata kogu programmi www.koda.ee.

Info ja registreerimine:

KATI KRASS

Tel: 443 0989 • E-post: kati@koda.ee • www.koda.ee

TÖÖMESS

**28. veebruaril
Rahvusraamatukogus**

Euroopa Komisjoni (INTI) projekti ametliku partnerina pakub Eesti Kaubandus-Tööstuskoda koostöös Tööturuameti, Integratsiooni Sihtasutuse ja Rahvastikuministri Bürooga Teile võimalust osaleda TÖÖMESSIL, mis toimub 28. veebruaril kell 10.00–19.00 Rahvusraamatukogu fuajees.

Oleme palunud osalema Eesti ettevõtteid, kellel oleks pakkuda tööd nii kvalifitseeritud spetsialistidele kui ka abipersonalile (vähemalt viis vaba ametikohta). Töömess on mõeldud inimestele, kes soovivad leida tööd või otsivad paremat ja tasuvamat töökohta.

Mess on koht, kus ettevõtteid saavad oma tööpakkumisi tutvustada ja kandideerijate kontaktandmeid koguda. Osalemine on nii ettevõtetele kui ka külalistajatele tasuta.

Info ja registreerimine:
LIINA PELLO
Tel: 646 0244
E-post: liina.pello@koda.ee

kaubanduskoja kevadbALL

12. aprillil kell 19.00 Estonia Kontserdisaalis, Tallinnas

Aasta on hooga alanud ja kaugel see kevadki enam on. Seepärast jõuab 12. aprill ja traditsiooniline Kaubanduskoja Kevadbali kätte kiiremini kui Sa märgatagi jõuad. Märgi see kuupäev endale kalendrisse ning tule veeda meeleolukas õhtu koos teiste liikmesettevõtetega pidulikul peol, mille seekord pühendamise ilusa juubelinäid jõudnud Eestile.

Kutse hind on 950 krooni, alates 17. märtsist 1200 krooni. Kutse kehtib kahele.

Info ja registreerimine:
Moonika Kukk
Tel: 646 0244
e-post: moonika@koda.ee

kohtumiseni BALLiL!

EESTI
100th ANNIVERSARY OF THE REPUBLIC OF ESTONIA

HEAD KAUBANDUSKOJA LIIKMED!

Kutsume Teid 2008. aastal osa saama mitmest toredast ja traditsioonidega sündmusest!

- **Kaubanduskoja Kevadbali**
Laupäeval, 12. aprillil Estonia Kontserdisaalis, Tallinnas.
- **Kaubanduskoja Ärihooaja 2008/2009 avamine**
Laupäeval, 30. augustil – toimub Tallinnas või selle lähistel.
- **Kaubanduskoja Tenniseturniir**
Laupäeval, 31. mail Pärnu Keskinna tenniseväljakutel.

Märki kuupäevad juba praegu oma kalendrisse!

Lisainfo ja koostöösoovid: Moonika Kukk, turundus- ja liikmesuhete osakonna projektijuht, tel: 646 0244 • moonika@koda.ee

Ütle, kes on Su sõbrad, ja me ütleme, et nüüd võid nendega soodsamalt arveldada!

Vali oma ettevõttele sobilik välisarvelduspakett SEB Eesti Ühispangas ning saad soodsa kuutasu eest arveldada (teha makseid ja saada laekumisi) nii kohalike kui välispartneritega.

- Välisarvelduspakett 5, kuni 5 tasuta välisarveldust kuus – 150 krooni
  - Välisarvelduspakett 30, kuni 30 tasuta välisarveldust kuus – 630 krooni
  - Välisarvelduspakett 90, kuni 90 tasuta välisarveldust kuus – 1800 krooni
  - Välisarvelduspakett 90+, üle 90 tasuta välisarvelduse kuus – 6200 krooni
- Kõikides pakettides on pangasisesed maksed tasuta.

Oma ettevõtte kokkuhoiu saad arvutada aadressil
www.seb.ee/valisarveldused.

Tel 66 55 444 | www.seb.ee

SEB

EESTI ÜHISPANK